

Hallintovaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhden-
netyistä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kokoontumislain muuttamisesta**

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhden-
netyistä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kokoontumislain muuttamisesta (HE 45/2021 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, sisäministeriö
- lainsäädäntösihteeri Elina Tölö, ulkoministeriö
- kulttuuriasiainneuvos Satu Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- poliisitarkastaja Ari Järvenpää, Poliisihallitus
- erityisasiantuntija Petri Heikkinen, Suomen Olympiakomitea ry
- lakiasiainjohtaja Petteri Lindblom, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Helsingin poliisilaitos
- Suomen Palloliitto ry
- Suomen Maajoukkueen Kannattajat ry
- Helsingin kaupungin pelastuslaitos
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksen tarkoituksena on hankkia eduskunnan hyväksyntä turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhden-
netyistä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa vuonna 2016 tehdylle Euroopan neuvoston yleissopimukselle ja sen voimaansaattamislaille. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi kokoontumislakia.

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2021 vp

Yleissopimuksen tavoitteena on luoda turvallinen, turvattu ja lämminhenkinen ympäristö jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa. Keinoina tähän yleissopimus sisältää määräyksiä viranomaisten ja urheilutilaisuuksien järjestämiseen liittyvien yksityisten toimijoiden sekä muiden sidosryhmien, kuten tilaisuuksien yleisön välisistä toimista ja hyvistä käytännöistä, joilla kehitetään yhdennettyä lähestymistapaa tilaisuuksien turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyen.

Esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta antaisi suostumuksensa siihen, että Suomi irtisanoo vuonna 1985 tehdyn Euroopan neuvoston katsojien väkivallasta ja epäsovivasta käyttäytymisestä urheilutilaisuuksissa ja erityisesti jalkapallo-otteluissa tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen.

Yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 1.11.2017. Suomen osalta yleissopimus tulee voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa yhden kuukauden ajanjakson kuluessa siitä, jolloin Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa. Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Käsitteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on kysymys turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdennetystä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa vuonna 2016 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymisestä ja sen määräysten kansallista voimaansaattamista koskevasta lainsäädännöstä. Samalla ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy katsojien väkivallasta ja epäsovivasta käyttäytymisestä urheilutilaisuuksissa ja erityisesti jalkapallo-otteluissa vuonna 1985 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen (SopS 9/1987) irtisanomisen. Uusi yleissopimus pohjautuu mainittuun aiempaan sopimukseen ja on tullut kansainvälisesti voimaan 1.11.2017.

Yleissopimuksen tavoitteena on luoda turvallinen, turvattu ja lämminhenkinen ympäristö jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa. Tavoitteena on parantaa katsojien turvallisuutta hyödyntäen vuoden 1985 yleissopimuksen voimaantulon jälkeen urheilutilaisuuksien järjestämisestä ja turvallisuudesta saadut kokemukset ja muodostuneet hyvät käytännöt. Näiden perusteella on kehitetty uusi yhdennetty ja kumppanuuteen perustuva lähestymistapa, jossa otetaan aiempaa laajemmin huomioon kaikki urheilutapahtumiin liittyvät sidosryhmät, kuten yleisö. Turvallisuuden ja turvatoimien ohella uutena näkökulmana sopimuksessa on palveluiden huomioiminen urheilutilaisuuksissa.

Saadun selvityksen mukaan useimmat yleissopimuksen sisältämät käytännöt ovat Suomessa jo nykyisin osa urheilutilaisuuksien ja erityisesti jalkapallo-otteluiden turvallisuudesta huolehtimiseen liittyvää toimintakulttuuria. Myös yhteistyö eri toimijoiden välillä on ollut toimivaa. Sopimuksen määräyksillä selkeytetään urheilutilaisuuksien turvallisuudesta vastaavien toimijoiden rooleja ja vahvistetaan edelleen niiden välistä yhteistyötä. Valiokunta pitää yleissopimuksen tavoitteiden toteutumisen kannalta tärkeänä, että yleissopimuksen määräysten käytännön soveltamisesta annettava ohjeistus laaditaan laajassa yhteistyössä eri viranomaisten, urheilun lajiliitto-

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2021 vp

jen ja yksityisten toimijoiden kesken. Valiokunta korostaa laajemminkin kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön merkitystä yleissopimuksen tavoitteiden toteutumisessa.

Yleistä järjestystä ja turvallisuutta koskevat asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 6 kohdan mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Yleissopimuksen voimaantulo Ahvenanmaalla edellyttää näin ollen maakuntapäivien suostumusta.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä tarkoitettua vuonna 2016 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymistä siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan sekä aiemman vuonna 1985 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen irtisanomista. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 45/2021 vp tarkoitetun Euroopan neuvoston yleissopimuksen siltä osin kuin sopimus kuuluu Suomen toimivaltaan.

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 45/2021 vp tarkoitetun eurooppalaisen yleissopimuksen irtisanomisen.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 45/2021 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Helsingissä 23.9.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Riikka Purra ps
varapuheenjohtaja Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Mauri Peltokangas ps
jäsen Matti Semi vas
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Heidi Viljanen sd
jäsen Ben Zyskowicz kok
varajäsen Mari Rantanen ps

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2021 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Henri Helo